

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, mo-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.303

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Mandžurska država.

Mandžu-Kuo = mandžurska država je dejstvo, ki ga svet ni sprejel z odobravanjem. Najmanj zadovoljni so kajpada Kitajci, ker je Mandžurija prej bila del njihove države, in to kot severna pokrajina jako važen del. Nič manj nezadovoljni so ruski boljševiki ne toliko radi mandžurske države same, marveč radi Japoncev, ki imajo to državo v svojih rokah, iz katerih je sedanja ruska država radi svoje obnemoglosti ne more iztrgati. Nezadovoljne so Zedinjene države severne Amerike, ker je njihov tekmeč — Japonec — dobil v svojo čeljust ne samo mastno kost, temveč velik kos sočnega mesa. Bolj previdni v zakrivanju svojega nezadovoljstva so Angleži, ki jim služi kot merilo pri presoji političnih dogodkov lastni trgovski interes. Francozi se kažejo bolj nezainteresirane, nagibajoč se precej bližje japonski strani.

V veliki nepriliki je Zveza narodov, ki ji je naloga, da skrbi za ohranitev miru na svetu. Ko so se vneli spopadi med kitajskimi četami in oddelki japonske armade v Mandžuriji ter je bojna vihra zavihrala tudi nad kitajskim Šangajem, se je Zveza na vso moč trudila za mirno poravnavo kitajsko-japonskega spora. Začasno se je to posrečilo ter se je kitajsko in japonsko vojaštvo umaknilo iz Šangaja. Zveza narodov je odposlala posebno mednarodno komisijo, da preišče razmere v Mandžuriji in vzroke, ki so dovedli do sedanjega stanja. Iz dosedanjih poročil o dognanjih te komisije se vidi, da so sedanje razmere povzročili Japonci, ne pa Kitajci. Ta ugotovitev izbija Japoncem iz rok najkrepkejše branilno sredstvo.

Japonci so namrč venomer trdili, da oni niso kršitelji Kellogove pogodbe, ki prepoveduje napadalno vojno. »Mi nismo napadli«, tako zatrjujejo Japonci, »napadalcii so Kitajci, mi Japonci smo se samo branili.« Mednarodna komisija pa je dokazala, da so spor in vojna podvzvetja v Mandžuriji izzvali Japonci, kateri so že v septembru lanskega leta imeli popolnoma izdelane načrte za vojaška podvzvetja v Mandžuriji, določene vojaške poveljnike, predvidene vse točke in kraje, ki jih morajo Japonci zavzeti. Japonski očitki Kitajcem so torej popolnoma po vzorcu volka, ki je nižje stoječemu jagnjetu očital, da mu kali vodo.

Ali se bo Zveza narodov upala nastopiti proti Japoncem? Veliko je to vprašanje. Za slučaj, da bi se to zgodil-

o, proti Japonska z izstopom iz Zveze. Kitajska pa ne odstopi od svoje pravice, ki jo ima do Mandžurije, ter dolži Japonsko, da ji je ugrabila njeno lastnino. Na Kitajskem se razplamenjuje staro sovraštvo zoper Japonce, ki zopet kliče na bojkot japonskega blaga in na vojaški odpor proti Japonski, katera je zasnovala mandžursko državo kot svojo kolonijo. Tako se spor na daljnem Vzhodu zopet zaostrojuje. Zedinjene države severne Amerike stremijo za tem, da bi bila Japonska čim največ osamljena. Zato iščejo stikov z boljševiško Rusijo.

Otvoritev nemškega parlamenta. — Novoizvoljeni nemški parlament je otvorila dne 30. avgusta kot starostna predsednica nad 70 let stara komunistična poslanka Klara Zetkin. Imela je nagovor, v katerem je pozivala na ustvaritev enotne fronte vseh delovnih ljudi proti fašizmu. Ob koncu je celo naglasila upanje, da bo kljub invalidnosti še dosegla veselje, da bo otvorila kot starostna predsednica prvi kongres nemške sovjetske republike.

Volitev predsedstva. Po otvoritvi parlamenta so se vršile v miru in redu volitve predsedstva. Za predsednika je bil izvoljen s 367 glasovi hitlerjevcev in centruma Hitlerjev politični svetovalec kapetan Gohring. Bivši predsed-

Nizozemski kardinal van Rossum je umrl v starosti 78 let.

nik državnega zbora Löbe je dobil le 135 glasov. Komunisti so glasovali za svojega lastnega kandidata Dörglerja, ki je dobil 80 glasov.

Po otvoritvi in izvolitvi predsednika je bil državni zbor odgođen za en teden in to radi katoliškega kongresa, ki je zboroval v prejšnjem tednu. Hitlerjevci in centrum so se pogajali glede skupnega nastopa in da bi bila s sodelovanjem teh skupin omogočena delazmožnost parlamenta. Za slučaj pa, da bi ne prišlo do sporazuma med Hitlerjem in centrumom, je imel kancler v. Papen že na dan otvoritve zbornice 30. avgusta v žepu od Hindenburga podpisani dekret o razpustu državnega zbora in o polnomoči, da vlada do nadaljnjega z dosedanjo vlado.

Nemška spomenica o oborožitvi. V očigled nadaljevanju pogajanj glede razorožitve veselil je naslovila Nemčija na Francijo posebno spomenico, v kateri ne našteva pogojev za razorožitev, ampak za lastno oborožitev po vzgledu ostalih veselil. Nemci zahtevajo spremembo verzajske mirovne pogodbe in s tem 300.000 mož močno armado, kateri bi sestavili potom naborov. Nadalje težko artilerijo, katero jim je prepovedovala verzajska pogodba, bojna letala, težjo vojno mornarico s podmornicami in vodnimi letali, urdhe ob mejah, gradbo 35 tovarn za vojni material in predvsem ustvaritev najhujšega in najbolj modernega orožja — tankov, ki ne poznajo frontnih ovir. Omenjena spomenica je vzbudila občo pozornost, a Nemci pravijo, da so se že dalje časa vršila pogajanja med velešilami o enakopravnosti Nemčije v vojaškem oziru. Kaj bodo rekli na nemške oborožitvene zahteve Francozi in Angleži, je drugo vprašanje, vsekako pa bodo podpirali nemško spomenico Italijani.

Vedno nove bojne organizacije na Nemškem. Nemci so posedali doslej 3 bojne politične organizacije: jekleno čelado, državni prapor in še eno mihično organizacijo. Pravkar se je rodila četrta: »Črna fronta« (schwarze Front), koje ustanovitelj je Hitlerjev odpadnik Otto Strasser. V novi organizaciji bodo nezadovoljneži iz Hitlerjeve stranke. Ustanovitelj Strasser poziva v oklicu, naj se pridružijo novi organizaciji vsi taisti narodni socialisti (hitlerjevci) in socialisti, ki hočejo ustvariti enotno socialistično revolucionarno fronto. Novo zbornano »črno fronto« bo vodil major Buchdrucker, bivši poveljnik državne brambe, ki je izvršila 1. okto-